

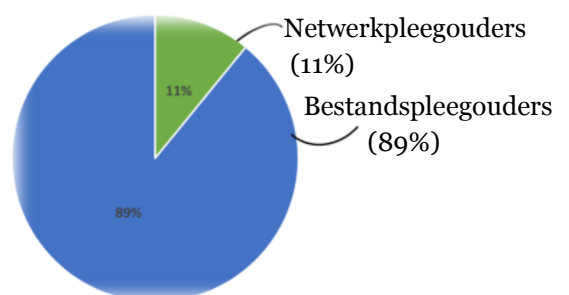

Factsheet Pleegouders in de transitie

Editie 3. December 2015

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) voerde rond de Week van de Pleegzorg de derde meldactie van 2015 uit. Door middel van de meldactie kunnen we een vinger aan de pols houden over hoe de transitie van de jeugdzorg in de praktijk uitpakt voor pleegouders.

275 pleegouders vulden ditmaal een meldformulier in over hun ervaringen, zorgen en aanbevelingen. In deze factsheet hebben wij de uitkomsten op een rijtje gezet.

275 meldformulieren

KWALITEIT IN DE MEESTE GEVALLEN ONVERANDERD

Begeleiding pleegouder

- ⇒ 72% vindt de begeleiding niet veranderd t.o.v. vóór 1 januari 2015
- ⇒ 23% vindt de begeleiding (erg) verslechterd
- ⇒ 5% vindt de begeleiding verbeterd

Zorg pleegkinderen

- ⇒ 77% vindt de zorg niet veranderd t.o.v. vóór 1 januari 2015
- ⇒ 21% vindt de zorg (erg) verslechterd
- ⇒ 2 % vindt de zorg verbeterd

ZORGEN

De mate waarin pleegouders zich zorgen maken over de gevolgen van de transitie is **iets toegenomen** ten opzichte van de vorige meldactie. **30%** maakt zich ernstige zorgen ten opzichte van 24% bij de laatste meldactie.

WAT GAAT NOG NIET GOED?

23% van de pleegouders merkt dat de veranderingen in de organisatie van de jeugdhulp invloed hebben op de wijze waarop hun pleegouderschap wordt ingevuld. Uit de toelichting blijkt dat de invloed overwegend **negatief** is. Pleegouders geven voorbeelden van zelf **veel te moeten uitzoeken** en dat het veel **energie** en **moeite** kost om zaken geregeld te krijgen (sommigen spreken over voor alles te moeten 'strijden'). Veel taken die volgens hen bij 'professionals' horen komen nu op het bord van de pleegouder.

Ook ontvingen wij signalen van pleegouders die aangeven dat er **lange tijd geen kinderen worden geplaatst** terwijl ze wel plek hebben. Dit werkt erg demotiverend voor bestaande pleegouders, zeker als ze zien dat er wel veel inzet wordt gepleegd op werving van nieuwe pleeggezinnen.

GROOTSTE VERANDERINGEN M.B.T. PLEEGZORG

De meerderheid van de pleegouders heeft na 1 januari 2015 geen veranderingen ervaren in de pleegzorg-situatie. Continuïteit van zorg lijkt in de meeste gevallen dus goed gewaarborgd. Op deze pagina informeren wij u over de invloed van de veranderingen die het meest zijn voorgekomen bij pleeggezinnen.

1. Discontinuïteit van hulpverleners neemt toe

44%

In eerdere meldacties zagen we al hoge percentages van pleegouders die in 2015 te maken kregen met wisselende personen die hun pleeggezin ondersteunen of begeleiden. Dat percentage is sinds de vorige meldactie toegenomen met 12,3%.

Voor sommigen pakken deze wisselingen van medewerkers rond het gezin positief uit, maar meestal is het voor pleegouders negatief omdat het gepaard gaat met een koerswijziging van de plaatsing. In sommige situaties wordt er ook wel erg vaak gewisseld zoals de voorbeelden in de kaders aangeven. Een pleegouder verwoordt mooi waarom al deze wisselingen niet wenselijk zijn: “Continuïteit van hulpverleners

rondom het gezinssysteem draagt bij

aan de slagingskansen van de pleegzorgplaatsing!! Het kan dan ook zeer belastend zijn voor kind en gezin wanneer er verloop is van hulpverleners.”

“Er wordt sneller dan bij mijn eerder geplaatste pleegkinderen toegewerkt naar gezagsbeëindiging en voor het eerst sinds mijn pleegouderschap (16 jaar, 6 pleegkinderen) is mij gevraagd om pleegoudervoogd te worden. Ik vond dat de Raad mij hiervoor behoorlijk onder druk zette in een situatie waarin het mijns inziens niet in het belang van mijn pleegkind, haar ouders of mijzelf is om de voogdij bij het pleeggezin te leggen. Ik zie het als een bezuinigingsmaatregel ten koste van alle betrokkenen.”

“We hebben voogd nummer drie sinds 1 januari 2015, we vinden dat erg negatief.”

“Ons jongste pleegkind is zes jaar en heeft haar negende voogd... De veranderingen hadden dit jaar twee keer te maken met de overgang naar regio's. In eerste instantie kregen de kinderen een andere voogd, omdat de nieuwe in de juiste regio zou zitten. Na de kennismaking met de kinderen kregen we echter te horen dat de voogd toch niet in de goede regio zat en kregen we weer een wisseling.”

2. Veel aandacht voor perspectiefverheldering pleegkind

38%

Veel pleegouders kregen te maken met perspectiefverheldering van de plaatsing. In sommige gevallen is dat erg positief omdat het rust biedt voor alle partijen, maar hierover kregen we ook enkele verontrustende signalen. Zo duren procedures soms heel erg lang, blijft het soms lange tijd onduidelijk wat er moet gebeuren, of worden er ‘opeens’ besluiten genomen die indruisen tegen waar eerder vanuit werd gegaan. Opvallend is eveneens dat er veel pleegouders werden benaderd om de pleegoudervoogdij op zich te nemen. In

niet alle gevallen is dat in het belang van het kind, zoals de pleegmoeder in het voorbeeld hiernaast aangeeft. Het is moeilijk om uit alle voorbeelden die door pleegouders gegeven werden één lijn te trekken. Voorop staat dat zorgvuldigheid bij

“Ik ben nu al driekwart jaar bezig om passende zorg te ontvangen voor mijn pleegkind. Dit lukt niet omdat de gemeente en de zorgaanbieder er met elkaar niet uitkomen. Wij zijn de dupe.”

“Door de transitie zijn er veel regels waaraan voldaan moet worden, voordat je in aanmerking komt voor specialistische zorg. Mijn ervaring is dat deze regels eerder uitsluiten dan insluiten. Er wordt onvoldoende tot niet gekeken naar wat het kind in kwestie nodig heeft. Om de zorg te kunnen realiseren moet je zelf veel werk verzetten. Je bent erg afhankelijk van de pleegzorgbegeleider en (in ons geval) voogd. Deze ervaringen zijn tot nu toe niet bepaald positief.”

OVERIGE AANDACHTSPUNTEN

Bijzondere kosten regeling

Ten aanzien van de bijzondere kosten bestaat er veel onduidelijkheid. Partijen verwijzen naar elkaar of weten niet wat wel of niet voor vergoeding in aanmerking komt. Met name m.b.t. reiskosten en schoolvervoer kregen we diverse meldingen.

18 en dan..?

Voor een kleine groep pleegouders een belangrijk thema. Omdat gemeenten hier voor het eerst mee te maken krijgen zijn antwoorden en oplossingen vaak niet voorhanden blijkt uit de meldingen.

WAT MERKT DE PLEEGOUDER VAN...

We deden navraag naar wat pleegouders merken van een aantal beoogde uitgangspunten van de nieuwe Jeugdwet.

♦ Afbouw residentiële voorzieningen

23% heeft hier wat van gemerkt. Zij hebben ofwel zelf kinderen aangeboden gekregen of in hun gezin opgenomen met een (zeer) gecompliceerde problematiek, of kennen collega-pleegouders die hiermee te maken hebben. Over deze toename van kinderen met zware problematiek bestaan zorgen bij een groep pleegouders.

♦ Zorg dichterbij

82% heeft hiervan nog niks gemerkt. Ook hier komt naar voren dat er veel onduidelijkheid is over wie waarvoor verantwoordelijk is. Soms pakt het ook averechts uit: *“Een therapeut buiten de formele regio kan dichterbij wonen dan een contractant van de gemeente binnen de regio. Per saldo is dat verder weg en vraagt het investering van een kwetsbaar pleegkind om een nieuwe hulpverlener te gaan vertrouwen.”*

♦ Meer oplossingen in het netwerk

Daarvan merkte 85% nog niets. Een aantal bestandspleegouders hebben wel gemerkt dat plaatsingen niet doorgingen omdat er een alternatief werd gevonden in het netwerk van het kind.

♦ Betere afstemming tussen de domeinen (school, vrije tijd, hulpverlening)

Hier merkt 90% niets van. Helaas zijn er veel opmerkingen over het alleen maar moeizamer worden van de afstemming. Zeker in de afstemming met de school gaat er nog veel mis. Uit diverse voorbeelden blijkt dat pleegouders vaak de spin zijn in het web: *“Wij zijn nog steeds degene die de spil zijn in die afstemmingen met elkaar. Hulpverleners hebben bv geen contact met school. Wij, als pleegouders, hebben contact met iedereen en proberen mensen bij elkaar te brengen als het in het belang is van hulp voor kind. Dit was al zo en is niet veranderd in onze situatie.”*

♦ Meer inspelen op wat het gezin nodig heeft

Ook hier wordt door bijna geen enkele pleegouder iets van gemerkt (91%). Hulpverleners hebben het steeds drukker, en de transitie kost ze veel tijd. Pleegouders ervaren dat er daardoor juist minder tijd is om contact te hebben over de dingen die in het gezin spelen.

♦ Minder hulpverleners

Hiervan merken de meeste (93%) pleegouders nog het minst. Uit de voorbeelden blijkt dat het aantal hulpverleners gelijk is gebleven of zelfs is toegenomen als gevolg van de transitie.

Neem actief contact op met pleeggezinnen in uw gemeente en maak gebruik van hun ervaring

Een toenemend aantal gemeenten betreft pleegouders bij het formuleren van hun jeugdbeleid. Dit leidt tot veel nieuwe inzichten. Pleegouders willen graag gehoord worden. Maak daar gebruik van.

Investeer in begeleiding van pleeggezinnen

Pleegouders kunnen veel, maar hebben soms ondersteuningsvragen. Een op de behoefte van het individuele gezin toegespitste begeleiding kan het verschil maken. Met ook meer maatschappelijk rendement tot gevolg.

Realiseer laagdrempelig bereikbare zorg op maat

Ook pleegkinderen hebben regelmatig aanvullende zorg nodig. De bereikbaarheid en de continuïteit van die zorg zijn van groot belang voor een duurzame pleegzorg.

Hulp aan jongeren is ook nog nodig na het 18^e jaar: ook hier is maatwerk nodig

Jeugdhulp hoeft niet afgelopen te zijn bij 18 jaar; verlengen is mogelijk. Maak bewust gebruik van de mogelijkheid om jeugdhulp te verlengen of maak een duidelijk pad naar andere maatschappelijk ondersteuning.

